

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

820. An ius ad beneficium permutari possit cum jure ad beneficium aliud, vel etiam cum beneficio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

permutatio, quam vocant triangularem, vel quadrangularem, ut dum Titius cedit beneficium suum Cajo, ut is cedat beneficium suum nepoti Titii, quia non sunt vera permutationes (urpote in quibus beneficium Relinquentis non obvenit Relinquenti) sed resignationes conditionales omnino prohibita, Castrop. loc. cit. citans Gonz. gl. 14. n. 58. Garc. p. 11. c. 4. n. 22. Azor. p. 2. l. 7. c. 30. q. 6. quin & simoniaca. Paris. l. 14. q. 7. n. 63. juxta dicta a nobis supra. Dicitur tertio, Beneficiorum; quia beneficium cum non beneficio non permutatur, intellige, priorum, sive in quibus permutantes jus habent. Unde & in priore definitione dicebatur: juris beneficium, praestatio; siquidem jus beneficiorum, neque cum jure alio ad aliud beneficium, neque cum jure alio in beneficio permutatur, de quo utroque paulo post.

Questio 816. An permutatio includat novam beneficiorum illorum collationem?

1. **R**espondeo: Admissionem resignationis hujusmodi reciproca esse tacitam illorum beneficiorum collationem; nec aliam eorum collationem de juris rigore necessariam esse; fieri tamen eam de facto ad securiorem permutationis expeditionem, tradit Gonz. gl. 14. n. 44. & gl. 15. § 2. n. 57. sic quoque Lott. l. 3. q. 19. n. 10. ait: permutatio secum trahit executionem, consumaturque in simplici Superioris admissione, adeo ut non sit necessarius actus collationis. citat pro hoc Innoc. in c. inter cetera. de prob. n. 3. Archid. in c. unic. de rer. permut. in 6. n. 2. ac praecipue Federic. de Senis conf. 73. n. 5. ad finem.

2. Contrarium tamen, nempe intercedere hic necessariam distinctam ab admissione collationem illorum beneficiorum, tenent probabilius Garc. p. 11. c. 4. n. 85. citans Less. l. 2. de justit. c. 34. n. 197. & Castrop. loc. cit. ed quod compermutantibus concedi nequeant beneficia priusquam vacent; illa autem non vacent, nisi per admissionem eorum resignationem, adeoque haec admissio necessariam praecedere debeat collationem, & non possit fungi simul vice collationis, Atque ita etiam, si praesentibus permutare volentibus, & petentibus renunciationem suam admitti, & collationem hinc inde fieri, Episcopus diceret: placet nobis, & permittitur: etsi de subtilitate juris videri posset, & sustineri (ut ait Federic. apud Garc. loc. cit. n. 86.) illa brevi locutione illos resignasse, & Episcopus acceptasse, & contulisse; adhuc tamen non apparet, quomodo hic intercesserit vacatio, quae essentialiter supponitur ad collationem novam, ut recte Garc. n. 87. intellige, si Episcopus uno eodemque indivisibili actu censeatur & admisisse resignationem, & contulisse (secus, si id fecisset duplici actu, quorum unus, nempe admissionis prior esset suo modo naturae altero actu collationis) adeoque id ipsum etiam, quantum est de subtilitate juris, adhuc non subsisteret; & consequenter non tantum tutius est, ut fiat expressa resignatio, resignationis admissio, & collatio, uti id servat consuetudo; sed & id fieri necesse est, saltem ut fiat collatio distincta ab admissione.

3. De cetero, etsi admitti non possit resignatio ex causa permutationis, quin simul admittatur conditio collationis faciendae illis compermutantibus, adhuc tamen illam admissionem non esse tacitam collationem ex eo patet, quod taliter admitti possit resignatio, quin beneficia resignata collata

hoc ipso censeantur, vel etiam mox conferantur, dum etiam longo tempore post admissionem resignationem ex causa permutationis fieri potest collatio; imò saepe prius uni ex permutantibus, & postmodum alteri. Et Papa frequenter admittit talem resignationem, & uni ex permutantibus, quia Roma est, beneficium confert, alteri autem mandatum concedit in forma dignum. Ex quo manifeste constat, admissionem resignationis non esse collationem beneficiorum. Castrop. loc. cit. n. 3.

Questio 817. An nomine resignationis prolati in dispositione aliqua veniat etiam resignatio haec reciproca, seu resignatio permutacionis gratia?

Respondeo negativè; praescindendo enim à materia subjecta aliud forsitan postulante, venit sola resignatio simplex, & non in favorem, qualis est haec resignatio permutationis gratia Gonz. ad reg. 8. gl. 14. n. 5. Chok. de permut. benef. c. 4. contra Paris. de confident. q. 25. n. 8. ubi est, quod Constitutiones loquantur tantum de resignatione, nihilominus comprehendunt resignantes permutationis gratia; quia permutatio vera, pura, & simplex resignatio dicitur. citat pro hoc Rotam decis. 16. de rer. permut. in antig. Saru. de public. q. 3. n. 2. Sic gratia expectativa: cum primitus percessum vel decessum vacari, non capit beneficium resignatum ex causa permutationis. Gonz. loc. cit. n. 20. citans Paris. de resig. l. 1. q. 4. n. 29. Vide dicta à nobis supra, ubi, quanam resignatio veniat nomine resignationis.

Questio 818. An permutatio sit favorabilis, an odiosa?

Respondeo: esse favorabilem. Paris. de resig. l. 1. q. 18. n. 6. Gonz. gl. 14. n. 54. citans Mandol. ad Reg. de infirm. resig. q. 12. n. 3. & seq. dum è contra resignatio non reciproca in favorem certa personae est odiosa; quia per eam non providetur beneficiis, ut fit in permutatione, sed personis. Paris. loc. cit. Gonz. loc. cit. ex Mandol. ubi ante q. 13. majoresque dantur occasiones fraudis in resignantibus in favorem, quam in permutantibus. Gonz. loc. cit. n. 53. citans Mandol. ubi ante n. 1. & Gomef. ad reg. de public. q. 3. ad finem. Unde etiam permittitur permutatio fieri coram Ordinario, non autem alia resignatio in favorem. Gonz. n. 57. de quo infra.

Questio 819. An permutatio inducat vacationem?

Respondet Gonz. gl. 14. n. 50. beneficia, praecipue ad effectum vacationis non dici vere vacare ex causa permutationis; contra ex permutatione dari novam vacationem, tradit Lott. p. 2. q. 14. n. 8. & sicut per resignationem (intellige puram, simplicem & non reciprocam) vacat beneficium, ita & vacare illud per permutationem, ait Paris. de confid. q. 25. n. 9. & de resig. l. 1. q. 5. n. 20. sic etiam Castrop. loc. cit. n. 2. ait, beneficia permutata prius per resignationem vacant, quam conferantur. Verum vide hac de re dicta sup. à ubi, qualiter resignatio conditionata inducat vacationem.

Questio 820. An ius ad beneficium permutari possit cum jure ad beneficium aliud, vel etiam cum beneficio?

Respon-

Respondeo : Quamvis habens jus solum ad beneficium, illud beneficium permutare nequeat cum alio beneficio, vel etiam cum jure alterius ad aliud beneficium. Tond. *qq. benef.* p. 2. c. 3. §. 8. n. 2. ubi; ad validitatem permutationis (intelligit beneficiorum) requiritur, quod permutantes habeant jus in re super beneficiis permutatis, nec sufficit, quod habeant jus ad rem. & n. 9. Chok. *de permut.* p. 1. c. 1. n. 5. ubi : beneficium virtute expectativa cum beneficio alterius permutari non potest, etiam cum auctoritate Superioris. Garc. p. 2. c. 4. n. 16. ubi; permutatio solum fieri potest de beneficiis propriis. & n. 19. ubi; si unus ex permutantibus non habet jus in beneficio, non valet permutatio, pro quo citat Less. l. 2. c. 34. n. 195. Azor. p. 2. l. 7. c. 29. & c. Et sic nominatus, praesentatus, electus ad beneficium, admittitur ad Parochiam per concursum ante institutionem, vel confirmationem, ut Tond. *loc. cit.* n. 5. Chok. *loc. cit.* (idem est de habente expectativam, vel etiam collationem) ante ejusdem collationis acceptionem permutare nequeunt hac beneficia, ad quae solum jus habent; eo quod resignari ab aliquo nequeat, multo que minus in favorem, aut permutari, quod non, seu necdum habet, seu quod illius non est iuxta c. 1. *de rer. permut.* ubi dicitur sua beneficia, & beneficiorum quatorum, non quaerendorum permutatio permittitur. & l. 1. ff. *de rer. permut.* ubi; *revertente & propria, non aliena permutatio valet*, unde etiam infert Chok. *loc. cit.* n. 10. non valere permutationem factam per Procuratorem constitutum tempore, quo constituens non erat Dominus beneficii, etsi tempore, quo Procurator permutavit, constituens jam factus sit Dominus beneficii. Jus tamen tale ad beneficium v. g. quod quis habet vi praesentationis, electionis, vel expectativae cum alio jure ad beneficium permutari posse, dum adest legitima Superioris auctoritas; eo quod, si beneficia per reciprocam resignationem transferantur de persona in personam, non ad irritum, cum non etiam jura ad beneficia similiter transferri possint, si legitimus Superior consenserit, tradit Castrop. *de benef.* d. 6. p. 3. §. 2. n. 15. Contra Garc. *loc. cit.* n. 17. ubi ex sententia à se citatorum n. 16. infert, non posse fieri permutationem de jure ad rem, pro quo citat Zerol. *in pr. Ep. p. 2. v. renunciatio.* §. 10. Azor. *ubi antè.* q. 22. Cuchum. Delphin. & c. Item contra Paris. l. 2. q. 23. n. 4. & 15. Corrad. *pr. benef.* l. 5. c. 1. n. 42. Chok. *loc. cit.* n. 4. & 5. & seq. & alios censentes, non posse hoc jus cedi seu resignari in favorem certae personae; cum transferri nequeat in alium : & hinc in specie expectativam unam cum alterius expectativa permutari non posse : quorum sententiam secutus fui supra, ubi, an resignari possit beneficium, super quo resignans habet solum jus ad rem. Qui tamen AA. ut expressè Chok. *loc. cit.* n. 9. uti & Tond. *loc. cit.* n. 9. ex Paris. l. 2. q. 10. n. 5. limitant hoc ipsum, quod istiusmodi jura resignari nequeant (intelligit in favorem) nisi tamen facta esset resignatio coram Papa, qui admittit resignationem habità scientià expectativae cum derogatione. Sic quoque Lessius, postquam *loc. cit.* n. 199. dixisset communio sententiam, nempe quod jus ad beneficium, praesertim gratiae expectativae, cum alio jure simili ad beneficium, vel in beneficio permutari nequeant, addit; *puto tamen, has permutationes non esse irritas, si Ordinarius illas admittat; quia nusquam hoc jure expressum; & interveniente auctoritate Superioris in hujusmodi non committitur simonia; cum sint res spirituales. Unde si ob justam causam, v. g. ad licentiam*

ponendam fieret, non putarem damnandum. Suarez etiam *de relig.* l. 4. c. 31. n. 19. apud Garc. *loc. cit.* n. 17. traditis talium jurium permutationes fieri posse in manibus Praelati, si alias habentes talia jura haberent facultatem transferendi eadem in alios.

Quaestio 821. *An beneficium cum non beneficio, puta cum pensione Ecclesiastica, decimis, cum praestimonio, cum hospitali, commendata, titulo patrimonii, surgente vice beneficii, permutari possit?*

1. Respondeo primò: fieri non potest permutatio beneficii cum aliare, etiam spirituali non beneficio. Tond. *qq. benef.* p. 2. c. 4. §. 8. n. 25. cum communi Doctorum *in c. fin. de rer. permutatione.*

2. Respondeo secundò: In specie permutari potest beneficium cum pensione, si ea assignata est Clerico in titulum beneficii. Chok. *de permut.* p. 2. c. 18. n. 1. citans Gig. *de pens.* q. 33. Paris. & c. Secus est de pensione non titulata, seu simplice; hæc enim, etsi Ecclesiastica sit, seu assignata Clerico de fructibus beneficii, cum tamen non sit quid perpetuum, sed temporale, cum beneficio permutari nequit. Paris. l. 2. q. 15. n. 10. Barbof. *juris. Eccles.* l. 3. c. 15. n. 179. Chok. *loc. cit.* n. 2. & 8. quin etiam, cum temporale quid sit, habens annexum duntaxat aliquid spiritualitatis dependenter, & consequenter non solum irritam esse talem permutationem, sed & simoniacam; eo quod temporale cum spirituali permute- tur, asserit Chok. *ibid.* n. 4. & 8. imò committi in hoc simoniam juris divini, asserit Barbof. *loc. cit.* unde etiam ne quidem à Papa expediri posse talem contractum per modum permutationis, licet alio modo possit, ut puta, in subsidium sustentationis resignantis beneficium; cum tunc non tanquam pretium beneficii sit pensio, sed tanquam alimentum, quod Papa suâ potestate confert, tradit Chok. *loc. cit.* n. 4. & 5. ex Redoan. *de simon.* p. 3. c. 11. n. 12. atque ita concludit Chok. *loc. cit.* n. 8. talem permutationem non subsistere nisi in præjudicium resignantis, qui proinde redire non possit ad suum beneficium, utpote quod ex delicto hoc suo amisit, præterquam quod beneficia simoniacorum vacant.

3. Respondeo tertio: Neque permutari potest beneficium cum decimis, Tond. *loc. cit.* citans Rebuff. *in pr. p. 3. de permut.* n. 24.

4. Respondeo quartò: Neque cum Capella non erecta in titulum, seu cum legato aut fundatione simplice. Tond. *loc. cit.* n. 26. citans Papon. l. 1. tit. 7. ar. 1. Mantic. *de tacit. convent.* l. 25. tit. 9. n. 43. Sanch. *conf. moral.* l. 2. c. 3. dubitat. 37. n. 18.

5. Respondeo quintò: Neque cum hospitali, dum illud tantum datur Clerico in administrationem, adeoque beneficium non est. Tond. *loc. cit.* n. 26. ex Sanch. *loc. cit.* etsi de cetero hospitalia sic data in administrationem clerico, resignari possint in favorem, juxta dicta alias, ubi, an resignari possint hospitalia; secus est de hospitali, quod confertur in titulum beneficiale. Chok. *loc. cit.* qui etiam, quod tale sit, colligi dicit ex eo, quando habet campanile cum campana ad congregandos homines pro divino Officio, prout scribit Mandos. *ad reg. de annal.* q. 10. Milis *v. beneficium* n. 4.

6. Respondeo sextò: Neque cum praestimonio, seu portione praestimoniali (quod vel quæ est annuus quidam redditus ex beneficiorum redditibus detractus, destinatusque ad sustentandos juvenes studentes. Chok. *de permut.* p. 2. c. 6. n. 1.) dum juxta hanc